

Сарајево, 09.12.2019. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 02.12.2019.- 06.12.2019.**

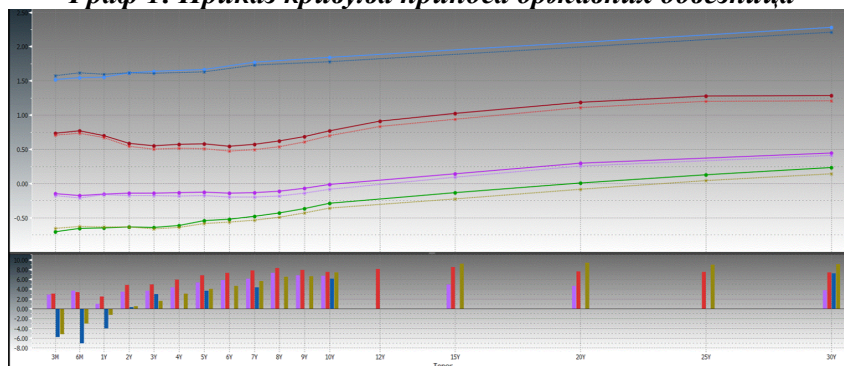
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	29.11.19	-	6.12.19	29.11.19	-	6.12.19	29.11.19	-	6.12.19	29.11.19	-	6.12.19
2 године	-0,63	-	-0,63	→	1,61	-	1,61	→	0,54	-	0,59	↗
5 година	-0,58	-	-0,54	↗	1,63	-	1,66	↗	0,51	-	0,58	↗
10 година	-0,36	-	-0,29	↗	1,78	-	1,84	↗	0,70	-	0,77	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubbilove

Доспијеће	Приноси		
	29.11.19	-	6.12.19
3 мјесеца	-0,627	-	-0,685
6 мјесеца	-0,628	-	-0,659
1 година	-0,619	-	-0,635

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 6.12.2019. године (пуне линије) и 29.11.2019. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси сигурнијих обвезница еврозоне краћег рока доспијећа нису забиљежили битније промјене у односу на претходну седмицу, док су приноси обвезница дужег доспијећа повећани, а раст је посебно био изражен код десетогодишњих обвезница. Приноси њемачких обвезница доспијећа 5 и 10 година су повећани за 4 и 7,5 базних поена, респективно. Истовремено, приноси италијанских обвезница су повећани између 4,5 и 12 базних поена. На почетку протекле седмице утицај на раст приноса је имао објављени позитиван податак РМІ индекса прерађивачког сектора у Кини, који је у новембру први пут од априла забиљежио ниво изнад граничних 50 поена (50,2 поена). Такође, објављени РМІ подаци за еврозону су били нешто бољи од прелиминарних података. Поред РМІ индекса, један од позитивних података објављен за еврозону је и тај да је БДП наставио да биљежи скроман раст током трећег квартала, као и да је у том периоду настављен благи раст запослених. С друге стране, подаци о паду фабричких и индустријских поруџбина у Немачкој, а који су били већи од очекивања, указују на и даље пристуне слабости највеће европске привреде. Према анкети Ројтерса, еврозона је избјегла рецесију, а економисти који су учествовали у истраживању су прилично сигурни у то. Ипак, прогнозе економског раста, заједно с прогнозама инфлације, остају и даље веома скромне за долазеће године.

У првом обраћању Европском парламенту предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ће ЕЦБ под њеним предсједавањем бити одлучна у обнављању цјеновне стабилности у еврозони, али је најавила и да ће надоласећа ревизија стратегије ове институције бити отвореног карактера. Такође, Lagarde је позвала на нови микс политика, наводећи да треба повећати јавне инвестиције како би се растеретили монетарни стимуланси те осигурао напредак региона у свијету неизвјесности. Према непотврђеним изворима, неслагање с одлукама УВ ЕЦБ је постало више изражено када су у питању мишљења министара финансија еврозоне. Неки од њих, већином из сјеверне Европе, су изразили незадовољство око утицаја монетарне политике на штедњу и пензионе системе. Поред тога, РМСО је посљедњи у низу већих компанија, који је упозорио на то да би негативне каматне стопе у Европи и Јапану могле имати више штете него користи.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	НОВ	50,3	50,6
2.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	-1,8%	-1,9%
3.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	НОВ	-	20,5
4.	БДП – ЕЗ (квартално) финал.	III квартал	0,2%	0,2%
5.	Запосленост – ЕЗ (квартално) финал.	III квартал	0,1%	0,2%
6.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	2,2%	1,4%
7.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	ОКТ	1,1%	1,0%
8.	Фабричке поруцбине – Њемачка (Г/Г)	ОКТ	-4,7%	-5,5%
9.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	ОКТ	-3,6%	-5,3%
10.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	ОКТ	0,0%	-1,3%
11.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	ОКТ	-5,0	-4,73
12.	Стопа инфлације – Холандија	НОВ	3,0%	2,6%

САД

На почетку прошле седмице предсједник Trump је поново успоставио тарифе на увоз челика и алуминијума из Аргентине и Бразила. Поред тога, администрација предсједника Trumpа је најавила приједлог увођења тарифа на увоз производа из Француске у вриједности 2,4 милијарде USD као одговор на опрезивање дигиталних услуга у Француској, а што је према њиховом мишљењу дискриминирајуће за америчке компаније. Након овога министри Француске су најавили спремност Француске и ЕУ да узврате на посљедње пријетње везано за питање додатних тарифа. Предсједница Европске комисије Von der Leyen је изјавила да би ЕУ више преферисала да разговара са САД о пријетњама повећањем тарифа на француске луксузне производе, али и да је спремна да подузме акције уколико то не буде успјешно. Након тога, предсједник Trump је изјавио да би трговински споразум с Кином „могао да сачека још једну годину“, те да ће ускоро сазнати да ли ће доћи до договора. Истовремено, Кина је најавила да би ускоро могла објавити листу „непожељних америчких компанија“ као одговор на оно што види да је мијешање у унутрашње послове земље. Наведено је утицало на пад повјерења на тржишту те је још једном довело до упитности скоријег потписивања прве фазе трговинског споразума између двије земље. Ипак, већ наредног дана на тржишту су се појавиле непотврђене информације да се САД и Кина приближавају договору о износу тарифа које треба да се повуку у првој фази овог договора, те да претходне изјаве Trumpа не треба да буду схваћене на начин да су преговори обустављени. Тако се очекује да амерички преговарачи очекују да би прва фаза договора могла бити окончана прије 15. децембра, односно прије датума додатног раста тарифа на кинеске производе, што је још једном утицало на повећани оптимизам на тржишту.

Током прошле седмице је објављено неколико позитивних података с тржишта рада САД. Највећи утицај на тржишна кретања имали су подаци о паду стопе незапослености на најнижи ниво у посљедњих 50 година, заједно са знатно бољим подацима запослених по појединачним секторима, који су, такође, били бољи у односу на очекивања.

Промијена броја запослених по секторима у САД-у

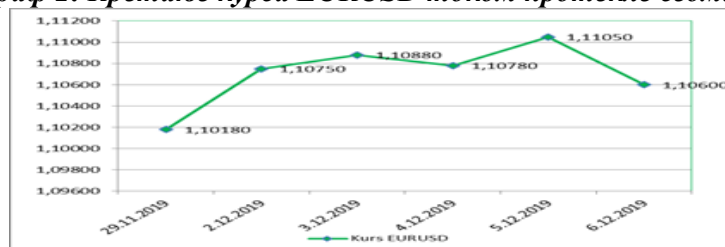
Ред.бр.	Сектор – промјена броја запослених по секторима		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Нефармерски сектор	НОВ	180.000	266.000	156.000
2.	Приватни сектор	НОВ	178.000	254.000	163.000
3.	Прерађивачки сектор	НОВ	40.000	54.000	-43.000

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	ISM индекс прерађивачког сектора	НОВ	49,2	48,1	48,3
2.	ISM индекс услужног сектора	НОВ	54,5	53,9	54,7
3.	PMI композитни индекс (финал.)	НОВ	-	52,0	50,9
4.	Потрошња грађевинског сектора	ОКТ	0,4%	-0,8%	-0,3%
5.	Фабричке поруџбине	ОКТ	0,3%	0,3%	-0,8%
6.	Трговински биланс (у милијардама USD)	ОКТ	-48,5	-47,2	-51,1
7.	Стопа незапослености	НОВ	3,6%	3,5%	3,6%
8.	Број инцијалних захтјева незапослених (у '000)	30. НОВ	215	203	213
9.	Број континуираних захтјева незапослених (у '000)	23. НОВ	1.660	1.693	1.642
10.	Просјечне зараде по сату (Г/Г)	НОВ	3,0%	3,1%	3,2%
11.	Индекс расположења потрошача Универз. Мичиген (прелим.)	ДЕЦ	97,0	99,2	96,8

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1018 на ниво од 1,1060.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Конфедерација британске индустрије је прогнозирала стопу привредног раста од 1,2% за 2020. и 1,8% у 2021. години под условом да Британија 31. јануара напусти ЕУ уз постигнут споразум о транзицији Брежита и потом постигнут споразум о очувању бесцаринске трговине.

Тржиште Велике Британије је било под утицајем анкета које се односе на могуће побједнике на изборима који се одржава ове седмице. Посљедње анкете указују на то да је повећана вјероватноћа побједе партије премијера Johnsona (Конзервативна партија) те би, у случају већине освојених мјеста у Парламенту, вјероватно могло доћи до ратификације споразума о изласку Велике Британије из ЕУ с одговарајућим договором. То би заштитило земљу од могућих лоших сценарија Брежита. Посљедње истраживање Ројтерса је показало да економисти очекују да ће Британија напустити ЕУ са слободним трговинским споразумом, чиме је вјероватноћа могућности Брежита без споразума најнижа откако су почеле проводити мјесечне анкете прије више од двије године. Наведено је утицало на приличну апрецијацију GBP у односу на остале водеће свјетске валуте. Премијер Johnson је објавио планове за првих 100 дана нове владе, уколико конзервативци побиједу на општим изборима. Johnson је најавио да ће прва три мјесеца бити прије свега фокусиран на доношење споразума о повлачењу како би се осигурао излазак Британије из ЕУ до 31. јануара. Ипак, открио је и седам других приоритета, укључујући: буџет у фебруару који ће повећати праг националног осигурања, генералну ревизију одбране, сигурности и спољне политике и увођење закона којим се зауставља аутоматско пуштање тешких насилника и

сексуалних преступника након пола одслужене казне. Johnson је инсистирао на томе да ће сви планови бити остварени до 22. марта.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	НОВ	48,3	48,9	49,6
2.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	НОВ	48,6	49,3	50,0
3.	PMI композитни индекс (финал.)	НОВ	48,5	49,3	50,0
4.	PMI индекс грађевинског сектора	НОВ	44,5	45,3	44,2
5.	Малопродаја (Г/Г)	НОВ	-0,4%	-4,9%	0,1%
6.	Број новорегистрованих аутомобила (Г/Г)	НОВ	-	-1,3%	-6,7%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85193 на ниво од 0,84171, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2925 на ниво од 1,3140. GBP је у односу на USD у четвртак достигла највећи ниво у посљедњих седам мјесеци, док је у односу на EUR до краја седмице наставила да апрецира, те достигла највећи ниво у посљедњих 2,5 године.

ЈАПАН

Тржишна очекивања наставка монетарних олакшица нагло су смањена након што је ВоЈ на октобарском састанку ограничила измјене своје политике на маргинално јачање смјерница (FG), а услови на финансијском тржишту су остали прилагодљиви. Повећање нагиба јапанске криве приноса заједно с осталим тржиштима обвезница додатно је смањило очекивања смањења референтне каматне стопе ВоЈ. Министар финансија Јапана Асо је изјавио да не вјерује да је политика негативних каматних стопа ВоЈ узроковала одлуке великих банака да размотре увођење додатних накнада на неке банкарске услуге.

Јапанска Влада је одобрила фискални пакет вриједан 121,5 милијарду USD како би подстакла пригушени раст треће по величини свјетске економије. Очекује се да ће пакет од 13,2 билиона JPY (121,50 милијарди USD) повећати БДП за 1,4% у фискалној 2021. години, у вријеме када Јапан, попут других великих економија, жели оживјети раст кроз фискалну потрошњу јер централним банкама понестаје опција из области монетарне политике. Амерички трговински представник Robert Lighthizer је изјавио да очекује да ће предсједник Trump већ наредне седмице потписати америчко-јапански трговински споразум о провођењу прокламације.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

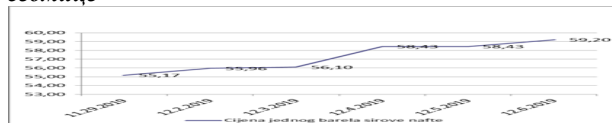
Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Капитална потрошња (Г/Г)	III квартал	5,0%	7,1%	1,9%
2.	Продаја аутомобила (Г/Г)	НОВ	-	-14,6%	-26,4%
3.	PMI композитни индекс (финал.)	НОВ	-	49,8	49,1
4.	Монетарна база (Г/Г)	НОВ	-	3,3%	3,1%
5.	Водећи индекс (прелим.)	ОКТ	91,9	91,8	91,9
6.	Коинцидирајући индекс (прелим.)	ОКТ	97,3	94,8	101,1
7.	Потрошња становништва (Г/Г)	ОКТ	-3,2%	-5,1%	9,5%

JPY је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 120,61 на ниво од 120,18. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа од 109,49 на ниво од 108,58.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 55,17 USD (50,07 EUR). Цијена нафте је почетком седмице биљежила благи раст, након што је у петак 29. новембра забиљежен дневни пад од преко 5%. Крајем прошле седмице одржан је састанак ОПЕС-а. Министарство за нафту Ирака је још почетком седмице наговјестило могућност договора о наставку смањене производње, а која би могла бити и већа у односу на важећи договор. Цијена нафте је биљежила тренд раста до краја седмице, а највећи дневни раст од преко 4% забиљежен је у сриједу под утицајем шпекулација о напретку трговинских преговора између САД и Кине, нарочито јер је та вијест објављена уочи састанка ОПЕС-а. У петак је саопштено да су се чланице ОПЕС+ договориле да смање производњу нафте у првом кварталу следеће године за 500.000 барела, на укупно 1,7 милиона барела на дневном нивоу. Саудијска Арабија је изненадила тржиште након што се обавезала да ће извршити додатна смањења производње нафте у односу на оно што је договорено између ОПЕС+ чланица. Поред ове вијести, утицај на даљи раст цијене нафте у петак је имало и објављивање веома позитивних података с америчког тржишта. Протеклу седмицу обиљежила је и иницијална јавна емисија саудијске нафтне компаније Saudi Aramco, гдје је забиљежен однос понуде и потражње од 4,65. Вриједност акција је одређена на 32 саудијска ријала (8,53 USD), чиме је вриједност ове компаније одређена на 1,7 билиона USD, те је тако постала највећа инцијална емисија у свијету. Saudi Aramco је овом емисијом прикупио 25,6 милијарди USD, док је износ укупне потражње износио чак 119 милијарди USD. На затварању тржишта у петак цијена нафте је износила USD 59,20 (EUR 53,53), што је највећи ниво забиљежен од 17. септембра, а што на седмичном нивоу представља раст од 7,30%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:

Служба Front Office, Одјелјење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.463,97 УСД (1.328,71 ЕУР). Кретање цијене злата је било волатилно током прошле седмице. Нешто израженији раст цијене од око 1% забиљежен је у уторак под утицајем повећане потражње за сигурнијим инвестицијама због пада оптимизма на тржишту. На овакво расположење тржишта највећи утицај имала је изјава председника Трампа да би трговински споразум с Кином „могао да сачека још једну годину“. Ипак, већ наредног дана појавила се вијест да се двије стране приближавају договору о износу тарифа које треба да се повуку у првој фази овог договора те да претходне изјаве Трампа не треба да буду схваћене на начин да су преговори обустављени, а што је утицало на пад цијене злата. Међутим, цијена овог племенитог метала је у четвртак повећана, за скоро исти износ за колико је смањена дан раније, управо због различитих коментара у кратком року везано за напредак трговинских преговора између САД и Кине. Израженија промјена цијене злата, овог пута у супротном смјеру, забиљежена је у петак, када је цијена смањена за скоро 1,30% на дневном нивоу. Утицај на пад цијене злата имало је објављивање веома позитивних података с америчког тржишта рада, гдје је стопа незапослености забиљежила најнижи ниво у посљедњих 50 година, указујући на отпорност привреде САД. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.460,17 USD (1.320,23 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

